

porale, vincendosque æmulos; ita ungitur sacro chrismate, ut in certamine spirituali reddamur victores. Qua similitudine Patres passim utuntur.

153. *Obj. II. contra impositionem manus*, 1°. EUGENIUS IV. in Decr. Union. ad Armenos inquit (Labb. t. 13. p. 536.) : *Loco illius manus impositionis (de qua Act. 8.) datur in Ecclesia Confirmatio*. Similiter INNOCENT. III. cap. *Cum venisset*, de sacr. unct. *Per frontis*, ait, *chrismationem designatur manus impositio*; ergo abolita est in Ecclesia impositio manus a materia essentiali.

2°. Varii tum antiquiores, tum recentiores, atque inter hos S. THOMAS pro Confirmationis materia adstruunt chrismationem, sine mentione alicujus impositionis manus; ergo.

3°. Impositio manus in veteri Ecclesia statim post Baptismum fuit data catechumenis; ergo tantum ceremonia Baptismi erat, et hujus appendix.

4°. Ecclesia ratam habet Confirmationem Græcorum: atqui hæc apud Græcos sine impositione manus fit, ut constat ex horum Euchologiis; ergo.

3°. Juxta INNOCENT. IV. epist. 10. ad Ottonem Cardinalem c. 4. (Labb. t. 11. p. 613.) *Soli Apostoli, quorum vices gerunt episcopi, per manus impositionem, quam Confirmatio, vel frontis chrismatio representat, Spiritum sanctum tribuisse leguntur*; ergo nunc per chrismationem.

154. *Ad 1um*. R. N. *Cons.* Nec enim EUGENIUS, vel CONC. FLORENT., nec INNOCENT. III. hoc volunt dicere, chrisma esse loco impositionis manuum, quasi Apostoli non essent usi chrismate, et nos non uteremur impositione manus; sed id ipsum nunc facere episcopos per chrismationem, quod faciebant Apostoli, quando dicebantur imponere manus. Igitur utriusque loci sensus est, non quod ritus distinctus ritui, res rei subrogata sit, sive quod chrismatio posita sit loco impositionis manus, hæc exclusa; sed quod nomen nomini successerit, quodque ritus ille, qui olim impositio manus dictus, nunc dicatur Confirmatio. Ratio responsionis est 1°. quia non dicitur in citatis locis, quod *chrismatio* successerit impositioni manus; sed quod *Confirmatio*. 2°. Quia INNOC. III. id aperte indicat, dum post ea verba: *Per frontis chrismationem designatur manus impositio*, immediate addit: *quæ alio nomine dicitur Confirmatio*. Unde et CONC. SENONENSE AN. 1528. in decreto de sacram. Confirm. (Labb. t. 14. p. 432.) ait: *Tunc impositionis manuum, nunc Confirmationis appellatum est sacramentum*.

Ad 2um. R. Eos loqui de chrismatione, impositione manus non exclusam, sed inclusam, et ab hac indistinctam. Vide etiam dicta ad object. 1. supr. n. 146.

Ad 3um. R. N. *Cons.* Etiam antiquitus baptizatis adultis dabatur post Baptismum Eucharistia, an proinde Eucharistia appendix ceremonialis Baptismi fuit? Nimirum tria hæc sacramenta conferebantur neophytis simul, Baptismus, quocum fiebat impositio manus verticalis; deinde Confirmatio per impositionem manus frontalem conjunctam chrismationi; tum vero Eucharistia.

Ad 4um. R. 1°. Varios e Græcis Patribus meminisse solius impositionis manus; nemo tamen inde inferet, a Græcis chrismationem excludi.

R. 2°. *C. M. D. min.* Fit apud Græcos sine impositione manus distincta a chrismatione *C.* indistincta *N.* In ipsa chrismatione includitur impositio manus; per hanc enim fit chrismatio; alia vero impositio manus non est necessaria.

Si dicas cum SIRMONDO: Ridiculum esse, chrismationem in fronte dicere impositionem manus, eo quod per manum fiat. Et vero alias unctio baptismalis etiam dici poterit impositio manus; imo unctio infirmorum.

R. N. *Assert.* Nam 1°. et in Scriptura sacra simile quid legimus Marc. 7. 33. ubi cum adduxissent ad Jesum surdum et mutum, *deprecabantur eum, ut imponat illi manum*. Et *Jesus misit digitos suos in auriculas ejus, etc.* Hoc ergo etiam erat manum imponere. 2°. Neque hoc ridiculum visum viris doctis, RUPERTO L. 5. de Divinis offic. c. 16. HUG. VICTORINO L. 2. de Sacram. p. 7. c. 3. dum referunt Decretum S. SYLVESTRI: *Sylvester Papa constituit, ut baptizatum presbyter in vertice chrismate liniat propter occasionem transitus mortis, ne forte propter absentiam episcopi, et difficultatem eum consequendi, sine manus impositione baptizatum ab hac vita migrare contingeret*. En unctio illa verticalis, quia manu fiebat, dicitur impositio manus; neque hoc ridiculum videbatur S. SYLVESTRO. Non diffiteor tamen, unctionem utramque, baptismalem et infirmorum non æque communiter dici impositionem manus, ac unctio confirmatoria; cujus vero ratio est, quod nunquam impositio manus habita sit materia vel Baptismi vel Extremæ unctionis, sicut e contra Confirmationis, in qua impositio manus se unctioni frontis confert, in eamque quodammodo transit: quanquam etiam hic adhuc suo modo manus impositio distinguatur ab unctione, siquidem episcopi, dum pollice frontem unguendo tangunt, manum reliquam capiti imponunt.

Ad 3um. R. Eadem est responsio, quæ supra ad primum; representare enim idem est, ac præsentem sistere; frontis autem chrismatio manus impositionem præsentem sistit, quia ipsam complectitur.

ARTICULUS III.

QUALIS CHRISMATIO SIT AD CONFIRMATIONEM, ET QUOMODO NECESSARIA?

155. *Præmitto*. Chrisma e græco fonte desumptum nomen est, idem importans, quod *unguentum* Latinis; oritur enim a *χρῆμα*, id est, *ungo*. Hinc in epist. INNOCENT. I. ad Decentium cap. 8. materia unctionis infirmorum, quæ purum oleum est, *oleum chrismatis* vocatur. Communi tamen usu Ecclesie per chrisma illud tantummodo unguentum designatur, quod ex oleo et balsamo confectum unctionibus in Baptismo et Confirmatione fieri solitis inservit. Per oleum vero simpliciter dictum illud intelligitur, quod ex olivis fit: quod enim ex nucibus, amygdalis aliisque rebus elicitur, non nisi ad prioris similitudinem oleum appellatur. Balsamum vero judaicum sit, sive indicum, perinde est. Soli quidem Palæstinæ concessa hæc arbuscula olim credebatur: in utrisque tamen Indiis etiam reperta est, ex quibus, quod exsudat, nostras in regiones defertur. Quin nostris etiam in terris quædam visuntur arbusculæ ex Indiis advectæ. Ac CLODOVEI tempore

magnam balsami copiam fuisse in Galliis, testatur GREGORIUS TURONENSIS L. 2. Histor. cap. 31. Quoad oleum facile inter Theologos convenit, ad substantiam et valorem Confirmationis requiri oleum olivarum. Utrum vero hoc necessario, necessitate sacramenti, misceri debeat balsamo? ingens est, salva fide, inter eosdem controversia. Dico: *de necessitate sacramenti*; nam de necessitate præcepti nemo est, qui ambigat; nec est ambi- gendi locus.

Pro *negativa parte* stant Doctores multi gravissimique, CAJETANUS, DOMINICUS SOTO, ESTIUS, VALENTIA e Societate nostra 3. p. Disp. 3. q. 1. puncto 2. simul inquiens, hanc opinionem esse tam illustrium Doctorum auctoritate firmatam, ut contraria nequaquam communis dici possit, VUITASSE, TOURNELY, etc. Pro *affirmativa* sunt D. THOMAS, BONAVENTURA, SCOTUS, alique plurimi. Lubet utriusque partis intueri momenta, et quid ad ea responderi possit.

§. I.

Momenta sententiæ negantis, cum adjunctis ad eadem responsis.

156. I. Opinio contraria nulli fere gravi, solidoque fundamento innititur, ut patebit ex eorundem solutione.

II. Balsamum pretiosissimi liquoris genus est, cujus copiam Apostoli pauperes habere non poterant ad consignandos omnes fideles, præsertim cum legamus uno die tria millia, et alio quatuor millia hominum; et Philippo evangelizante totam Samaritanorum civitatem credidisse.

III. Balsamum non fuit in usu primis quinque seculis; ante enim GREGORII M. tempora nemo fuit, qui balsami oleo permixti meminisset.

IV. TERTULLIANUS, CYPRIANUS, OPTATUS, INNOCENTIUS I., AUGUSTIN. alique sacramentum hoc ejusque materiam *oleum* quidem appellant, nusquam *balsamum*.

V. Materia sacramentorum communis et obvia esse debet, ut aqua, panis, vinum, sed balsamum omnino rarum est; nunc quidem illud ex Indiis Occidentalibus affertur; sed antequam inde afferretur, magna erat balsami in Latinorum terris penuria.

VI. INNOCENT. III. cap. *Pastoralis* de Sacrament. non iterand. interrogatus: an permitti debeat ministrare, qui sine impositione manuum fuerit ad Subdiaconatus ordinem assumptus; et utrum Confirmationis sacramentum in eo debeat iterari, qui per errorem fuit non chrismate, sed oleo delinitus? respondet: *In talibus non esse aliquid iterandum, sed caute supplendum, quod incaute fuerat prætermissum*: atqui si balsamum esset materia essentialis Confirmationis, non satis esset, illud solum adhiberi, sed debuisset et olei unctio, et forma, sique totum sacramentum eo casu iterari; quia prætermissa materia essentiali nullum est sacramentum. Sed nec balsamum diu post adhibitum, potest cum oleo præterito componere unum: nec etiam balsamo forma pridem ante adhibita, potest dici moraliter præsens. Tandem eo modo ait ibidem Pontifex, supplendam esse tantum manus impositionem in eo, qui sine illa fuerat per errorem ad Subdiaconatum promotus, quo respondet; supplendam tantum esse unctionem balsami in illo, qui

sine hoc per errorem fuerat confirmatus: sed supplenda manus impositio, non de Subdiaconatus essentia erat; ergo nec unctio balsami de essentia Confirmationis.

Verum argumentis hisce singulis responderi potest a sententiæ affirmativæ patronis. Ac quidem

157. *Ad 1um*. Negando, opinionem affirmativam argumentis solidis non inniti; quin fortiora longe esse sua contendunt hujus patroni.

Ad 2um. Etsi Apostoli essent in particulari pauperes; sat divites tamen erant in communi ad emendum balsamum, cujus Palæstina tum temporis ferax fuit. Deinde quod Apostolorum paupertas præstare non poterat, abunde supplebat fidelium liberalitas.

Ad 3um. Negatur 1°. quinque prioribus seculis balsamum in usu non fuisse; nam illius implicate saltem meminit S. DIONYSIUS, de quo §. seq. satis distincte vero S. IRENEUS sec. II. L. 1. adversus Hæreses, cap. 21. n. 3. (opp. p. 96.), ubi referens varios modos, quibus Valentini et Gnostici imitabantur ritus Ecclesiæ, licet hos subin depravarent, ait, baptizatos ab iis inungi *opobalsamo*. Postea vero in Libris sequentibus refutans illorum hæreticorum errores, nusquam eos reprehendit, quod oleo et balsamo uterentur; sed quod balsamo solo, vel oleo aqua permixto. 2°. Dicit potest Patres primorum seculorum meminisse balsami implicate sub nomine *chrismatis*, quæ vox ex usu Ecclesiæ unguentum ex oleo et balsamo significat. 3°. Negatur *Cons.* quia S. GREGORIUS sec. VI. alique meminerunt balsami, non ut rei recens inductæ, sed antiquæ sibi a Majoribus traditæ.

Ad 4um. Etiam Patres meminerunt chrismatis, ut S. CYRILLUS Hierosolym. Catech. 21. n. 1. imo et ex laudatis Patribus aliis in locis, OPTATUS, INNOCENT., AUGUST. : sed chrisma præter oleum complectitur balsamum ex S. GREG. M., BEDÆ, Ordine Romano, INNOC. III. cap. *Cum venisset* de sacra Unct. et cap. *Pastoralis* cit. in argumento VI.

Ad 5um. Conceditur *Maj.* de sacramentis absolute necessariis, ut est Baptismus. Ad Confirmationem vero, cum hæc tantæ necessitatis non sit, sufficit, posse saltem aliunde haberi. Antequam vero afferretur balsamum ex Occidentalibus Indiis, poterat, quantum satis, haberi ex Palæstina et Arabia; cum valde modica balsami pars admisceri oleo soleat. Et vero Clodovei regis tempore, quo nondum ex Indiis transferebatur ad nos, magnam fuisse balsami copiam, GREG. Turonensis refert L. Histor. cap. 31.

Ad 6um. Sensus est, non esse iterandum solemniter et cum ceremoniis sacramentum, sed esse supplendum caute sive secreto, quod fuerat prætermissum. In Confirmatione vero prætermissum fuerat chrisma, quod sine balsamo non est; nec proinde vera fuerat forma; igitur id totum erat supplendum, sive conferendum denuo. Similiter in ordinatione subdiaconi prætermissa fuerat manuum impositio; ergo et hæc supplenda erat, non quidem ut materia, sicut in priori casu chrisma, sed ut ceremonia accidentalitatis juxta plerosque; nam responsio Pontificis, etsi sit generalis ad duas quæstiones simul, non tamen ideo aptari cuilibet eodem modo debet, sed juxta cujusvis substratam materiam, et exigentiam. Hæc responsio confirmatur solide ex cap. *Presbyter* eod. tit. ubi GREG. IX. de impositione manus omissa in ordinatione presbyteri et diaconi pariter inquit: *Non est aliqua*

tenus iterandum; sed statuto tempore ad hujusmodi Ordines conferendos caute supplendum, quod per errorem exitit prætermisum; et tamen defectus impositionis manuum utramque ordinationem presbyteri et diaconi, cum juxta communissimam sit de ejus essentia, irritam efficit. Sicut ergo hic phrasia illa: *Non est aliquatenus iterandum, sed... caute supplendum, quod exitit prætermisum*, non obstat, quo minus illa ordinatione vere repetita credatur; ita nec in cap. *Pastoralis* cit. quo minus repetita existimetur Confirmatio. At vero Pontifex non iterandum; quia sacramentum, quod nullum fuit, iterari non potest.

§. II.

Momenta sententiæ affirmatiæ cum responsis ad eadem a parte negante.

158. I. S. DIONYS. initio cap. 4. de Eccles. Hier. clare innuit, unguentum istud, græce *μύρον*, quod ipse deinde asserit, ut pluribus materiis suavolentibus componi, ab Apostolis confectum et consecratum fuisse. S. IRENEUS L. 1. adversus hæres. cap. 21. n. 3. de Gnosticis et Valentinianis ait, baptizatos ab illis inungi balsamo; quod faciebant ad imitationem Ecclesiæ.

II. Auctor operum Cardinalium, Serm. de unctione chrismatis ait (opp. S. Cypriani p. 335. edit. Paris. 1666.), mixti oleo balsami unctionem divinitus institutam esse. Floruit autem hic auctor saltem sec. VIII.

III. S. GREG. M. sec. VI. in Sacramentario suo, GREG. Turonensis eod. sec. L. 1. de gloria Martyrum c. 41. (opp. p. 768.) aliique Patres et Pontifices per sequentia secula, Ordo Romanus ante seculum IX. editus, Pontificalia ac Ritualia pleraque ad chrisma requirunt balsamum.

IV. CONC. FLORENT. in Decr. pro Armenis aperte inquit: *Secundum sacramentum est Confirmatio, cujus materia est chrisma confectum ex oleo, quod nitorem significat conscientiae, et balsamo, quod odorem significat bonæ famæ, per episcopum benedicto.* Paria fere leges apud INNOC. III. cap. *Cum venisset* de sacra Unct. Sed quod habet rationem materiæ, de essentia ac necessitate sacramenti est. Neve dici possit, Decretum hoc datum fuisse Concilio jam dissoluto, post discessum Græcorum, antequam Armeni, pro quibus datum est, advenirent, ut quibusdam videtur; obstat, quod in Decreti initio dicatur: *Sacro approbante Florentino Concilio*; tum quod in fine addatur: *Datum Florentiæ in publica sessione synodali solemniter in Ecclesia majori celebrata anno Domini 1439. decimo Calendas Decembris, Pontificatus nostri anno nono.* Et vero SPONDANUS ad eundem annum 1439. postquam retulisset laudata posteriora Decreti verba, Synodum non dissolutam fuisse, hisce testatur: *Inde perspicies, non una cum Græcorum discessu dissipatam esse, quod multi crediderunt, Synodum Florentinam, sed porro continuatam cum Patribus Latinis; nec vero hoc solum anno, verum etiam tribus sequentibus.* Ac CARD. PALLAVIC Hist. Conc. Trid. L. 6. num. 12. refert, Legatos Concilii TRIDENT. opposuisse Clodiensi episcopo: *falli eos, qui Florentinæ Synodi exitum an. 1439. tribuebant. Revera tres insuper annos perstitisse Synodum illam Florentiæ.* Demum, etiamsi solius EUGENI IV. esset Decretum, num ideo hujus auctoritas, ac illa INNOC. III. plane nullius momenti est?

V. Forma hujus sacramenti est: *Signo te signo crucis, et confirmo te chrismate salutis*; sed forma esset falsa, si oleum sine balsamo adhiberetur;

quandoquidem chrisma significat unguentum ex oleo et balsamo confectum juxta S. GREG. M., BEDAM, INNOC. III. adeoque ex Ecclesiæ usu.

Sed ad hæc argumenta rursus respondent sententiæ negantis patroni.

159. Ad 1um. S. DIONYS. ibi non explicat, quæ sint illæ materiæ; neque si balsami speciatim meminisset, inde sequeretur, illud Confirmationi essentialè esse; unde enim haberetur, balsamum potius, quam alias suaveolentes materias ad essentialiam materiæ pertinere? S. IRENEUS ait quidem ab hæreticis illis baptizatos inungi balsamo; non tamen ait, ipsos hoc facere ad imitationem Ecclesiæ; sed hoc per conjecturam dicitur. Et si postea eos reprehendat, quod balsamo solo utantur, sensus erit, quod confirmet solum per materiam fragrantem, ut ante DIONYSIUS, *sine oleo.*

160. Ad 2um. et 3um. Ex his tantum sequitur, balsamum requiri necessitate præcepti, vel ecclesiastici, ut putat pars negans communius; vel divini, ut volunt SCOTUS et ESTIUS; non necessitate sacramenti: quomodo etiam CYPRIAN. epist. 63. ad Cæciliam n. 9. ait, aquam ex institutione Christi necessario miscendam vino in calice; et ipsa FLORENT. Synodus in Decr. docet, aquam ideo admisceri vino, quoniam juxta testimonia sanctorum Patrum ac Doctorum Ecclesiæ, creditur ipsum Dominum in vino aqua permixto hoc instituisse sacramentum; quod ad summum de solo præcepto debet accipi; cum omnibus indubitatum sit, etiam ommissa aqua consistere substantiam sacramenti. Verum hæc opinio de necessitate vi præcepti divini paucos sectatores habet. Neque huic patrocinatur auctoritas Patrum circa aquam miscendam vino; cum hæc esset quorundam opinio singularis, aquam ex ipsa institutione Christi esse partialem materiam Eucharistiæ, quam proinde ut probabilem solum videtur referre CONC. FLORENT. ad inculcandam Armenis necessitatem miscendæ vino aquæ.

161. Ad 4um. Permisso, Decretum hoc esse ipsius Concilii; aiunt, nomine balsami etiam alias fragrantis aromatum species intelligi posse, quæ bonum exhalantes odorem significare possunt odorem bonæ famæ; unde et DIONYS. inquit, unguentum hoc esse collectionem quamdam bene spirantium materiis esset in Ecclesia Occidentali donatum usu ac receptum. Igitur Armenis Concilium praxin Romanæ Ecclesiæ proposuit, ac sapienter, cum ii erroris hac in parte pridem accusarentur; quosque volebat conformari omnino Romanis ritibus. Unde inferunt, ex Decreto non sequi, hanc in specie fragrantem materiam, balsamum, esse æque essentialiam, ac oleum.

Conf. 1°. Quod non definiatur in Decr. balsamum esse ex institutione Christi materiam essentialiam, constat hinc, quod alioquin Tridentini Patres, utut alibi solent, et catholici omnes Concilii verba tenuissent ut fidei regulam, nec ab ea quis vel minimum discessisset unquam, quin statim reclamasset Ecclesia; sicut in ejusmodi momenti rebus reclamare solet: sed tamen nec de balsamo quidquam statuerunt Tridentini Patres, nec aliquam definitionem hac in re crediderunt Theologi plurimi, qui post EUGENIUM Papam scripsere.

Conf. 2°. Constat plura in hoc Decreto dici circa sacramentorum materias

et formas, quæ tamen de eorum essentia non sunt, ut : aquam debere misceri vino, item formam consecrationis esse verba Salvatoris; nec tamen aqua est de necessitate sacramenti, nec omnia Salvatoris verba de essentia formæ sunt, velut ista : *Accipite, et manducate*; et quoad consecrationem calicis : *Accipite, et bibite ex eo omnes*.

Nec refert, quod de materia Confirmationis dicatur in Decreto : *Materia est chrisma confectum ex oleo... et balsamo*; e contra vero de materia Eucharistiæ non dicatur : *Materia est mixtum ex vino et aqua*; sed *materia est vinum de vite, cui aqua modicissima admisceri debet*; quia quoad propositionum substantiam non est diversitas; et quoad rem videtur esse idem, sive dicas : *Materia est vinum de vite, cui miscenda est aqua*; sive hoc mixtum ex utroque. Et vero revera aqua vino permixta in Christi sanguinem convertitur; quin in ipso Decreto paulo post dicitur : *utrumque permixtum debere offerri*.

Ad 5um. *Negant min.* Quia et apud Latinos et Græcos chrisma generatim nihil præter unctionem significat, sive hæc unctio fiat ex liquore simplicis, puta oleo; sive mixto. Unde INNOC. I. epist. ad Decentium cap. 8. (Lab. t. 2. p. 1248. A.), materiam Extremæ Unctionis, quæ purum ac simplex oleum est, vocat *oleum chrismatis*. S. AUG. L. 17. de Civit. cap. 10. *Cum enim*, ait, *Christi ejus (Dei) dicerentur omnes reges illo mystico chrismate consecrati*. Ubi nomine *chrismatis* merum significatur oleum, quo iungebantur reges. Idem Tr. 33. in Joan. n. 3., montem Oliveti vocat *montem unguenti, montem chrismatis*; ac paulo post : *χρίσμα autem græce, latine unctio*. Tandem, prætermisissis aliis, S. JUSTINUS Martyr in Dial. cont. Tryphon. n. 86. *Omne*, inquit, *chrisma, sive olei, sive stactes, sive aliarum ex unguentorum compositione unctionum, Christi fuisse ostendimus*. Ubi duplex chrisma distinguit, unum simplex, quod est olei, vel stactes; alterum mixtum, quod ex unguentorum compositione. Quod vero postea ex usu Ecclesiæ cœperit vox chrisma adhiberi ad significandum mixtum unguentum ex oleo et balsamo, perlubenter conceditur; quia ad oleum insuper Ecclesia assumpsit balsamum in specie, materiam fragrantem nobilissimam.

Ex his Lector eam seligat, quæ sibi magis fundata videbitur opinio.

ARTICULUS IV.

UTRUM CHRISMA NECESSARIO DEBEAT ESSE BENEDICTUM AB EPISCOPO? AN CHRISMATIO NECESSARIO FACIENDA IN FRONTE?

162. *Dico I.* Chrisma benedictum esse debet; et quidem jure saltem ordinario, ab Episcopo; idque necessario necessitate ad minus præcepti.

Prob. 1^a pars. Ex SS. Patribus qui non nisi chrismatis benedicti mentionem faciunt. *Egressi de lavaero*, ait TERTULL. L. de Bapt. c. 8. *perungimur benedicta unctione*. S. CYPRIANUS epist. 70. n. 2. *Baptizati unguuntur oleo in altari sanctificato*. S. CYRILLUS Hierosol. catech. 21. n. 3. *Cæterum vide ne nudum et vile suspiceris unguentum hoc esse. Nam... sanctum istud unguentum non amplius... commune unguentum est, post invocationem; sed Christi charisma et Spiritus sancti*. S. AUG. Tr. 118. in Joan. n. 3. *Signum (crucis)*

nisi adhibeatur... sive ipsi aqua ex qua regenerantur (credentes), sive oleo quo chrismate unguuntur... nihil eorum rite perficitur. Similia habent passim Patres alii.

163. *Prob. 2^a pars.* Ex Traditione non interrupta. S. DIONYSIUS L. de Hier. Eccl. cap. 5. part. 1^a. §. 5. *Lex divina*, inquit, *hierarchicorum ordinum sanctificationem (Ordinationem) et unguenti divini consecrationem, sacramque altaris benedictionem perficientibus divinorum Pontificum virtutibus attribuit*.

Concilium II. CARTHAG. an. 390. Can. 3. (Lab. t. 2. p. 1160. B.) *Chrismatis confectio, et puellarum benedictio a presbyteris non fiant*. Idem in præcedentibus Conciliis statutum fuisse asserit in Can. eod. NUMIDIUS episcopus Maxulitanus, ut habet Holsteiniana editio : *Numidius episcopus Maculitanus dicit... memini præteritis Conciliis fuisse statutum, ut chrisma, vel reconciliatio penitentium, nec non et puellarum consecratio a presbyteris non fiant*. Conc. TOLETANUM I. an. 400. Can. 20. (Lab. ibid. p. 1226.) *Quamvis pene ubique custodiatur, ut absque episcopo chrisma nemo conficiat; tamen quia in aliquibus locis, vel provinciis presbyteri dicuntur chrisma conficere, placuit ex hac die nullum alium, nisi episcopum chrisma facere, et per diocesan destinare*.

Idem docent summi Pontifices : DAMASUS epist. 5. (Lab. t. 2. p. 879. C.) declarat chorepiscopis non licere, *chrisma conficere*. INNOCENT. I. epist. ad Decentium c. 3. (Lab. ibid. p. 1246. C.) : *Presbyteris... chrismate baptizatos ungeri licet; sed quod ab episcopo fuerit consecratum*. His addi possunt GELASIUS I. epist. 9. ad episcopos Lucaniæ c. 6. (Lab. t. 4. p. 1189. E.), GREG. M. in 1. Cantico. aliique et Concilia plurima. Unde generale FLORENT. ait recte in Decreto : *Materia hujus sacramenti est chrisma confectum ex oleo... et balsamo... per episcopum benedicto*; ergo cum benedictio chrismatis constanter prohibeatur presbyteris, ea episcopis jure saltem ordinario sit propria, necesse est.

Hoc vero jus episcoporum probabilius divinum est; quia DIONYS. cit. ait esse ex *lege divina*. Sic et Conc. HISPALENSE II. an. 619. Can. 7. (Lab. t. 5. p. 1566. B.) prohibens presbyteris confectionem chrismatis rationem addit : *Quia Pontificatus apicem non habent*; eandem causam dat Conc. WORMATIENSE; sed discretio graduum episcopi et presbyteri ex jure divino est, ergo et benedictio chrismatis. Pariter Conc. TOLET. VIII. an. 653. 1°. ait, hoc divinaliter ordinatum esse, ut hæc chrismatis consecratio a nullo altero conferretur quam a solis pontificibus (Lab. t. 6. p. 406. A.); 2°. hanc chrismatis confectionem auferri non posse : tum, infert (ibid. B.) : *episcopalis igitur benedictio, qua chrisma efficitur sacrum, fit divina jussione, simulque apostolice traditionis auctoritate*.

164. Dixi tamen : *Jure saltem ordinario*; nam presbyteris ceu ministris extraordinariis committi posse facultatem conficiendi chrisma, permultis videtur probabilis : 1°. Quia contrarium non innititur fundamento solido; ideo enim negatur ab aliis, posse presbytero dari hanc facultatem, quod episcopis benedictio chrismatis competat jure divino, illamque constanter